

NEPROLIFERAREA ȘI ZONELE LIBERE DE ARME NUCLEARE

Andreea Emilia DUȚĂ
Facultatea de limbi și literaturi străine
Universitatea București

Abstract: *It is estimated that from 1945 more than 125,000 nuclear warheads have been produced ; replacement of hydrogen bombs atomic bombs led to increasing destructive power of nuclear weapons; modernisation of nuclear arsenals ; it is estimated that more than 2,200 nuclear warheads are ready to be launch:*

The United Nations Disarmament Commission and the Conference on Disarmament have been no progress in carrying out their mandates for more than a decade. In regards to disarmament, a series of recommendations are formulated concerning on: the nuclear weapons non -strategic , reducing the role of nuclear weapons, lowering the efficiency, transparency of information on nuclear weapons free zones nuclear weapons and security guarantees negative ,the treaty on nuclear test ban, the treaty regarding banning the production of nuclear material to nuclear weapons or other nuclear explosive devices , education on disarmament and non-proliferation.

Keywords: Nonproliferation, nuclear weapons, nuclear disarmament, free zones of nuclear weapons

Neproliferarea etapă interimară a dezarmării

În viziunea Egiptului, obiectivele cheie ale NPT sunt departe de a fi atinse, punând la îndoială efectivitatea și credibilitatea acordului. Neproliferarea orizontală și verticală depinde de dezarmare fiind necesare progrese paralele pe ambii pilari pentru universalitatea acordului;¹ pe de altă parte, aceste fenomene sunt periclitare de acțiunile ale state nesemnate ale NPT.² Mai mult, cooperarea nucleară cu state care nu sunt semnate NPT fără respectarea standardelor IAEA este contrară literei și spiritului acordului.

---

¹ The 1995 “Decision on Principles and Objectives for Nuclear Non-Proliferation and Disarmament.”

² *Nuclear Non-Proliferation*, Working paper submitted by Egypt, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.37.

Se afirmă că progresele în privința neproliferării sunt nesustenabile dacă nu sunt însoțite de progrese paralele în materia dezarmării; nerespectarea standardelor de siguranță IAEA de către statele nesemnate IAEA este contrară prevenirii neproliferării orizontale; transparența asupra programelor de modernizare a armelor nucleare ale NWS este necesară pentru verificarea neproliferării verticale și a obligațiilor de dezarmare; respectarea regimului transferului materialelor fusionabile și a echipamentelor nucleare spre NNWS.

Neproliferarea în viziunea Iranului ca măsură interimară la dezarmarea nucleară nu poate fi acceptată ca un obiectiv independent și nici redus la prevenirea achiziționării de arme nucleare de către NNWS.¹ Se reiterează că autoritatea Grupului furnizorilor nucleari (un număr limitat de state membre NPT) de a permite cooperarea între statele membre NPT și alte state dinafara NPT este contrară deciziilor RevCon² potrivit cărora este necesar în prealabil acceptarea standardelor de siguranță nucleară IAEA.

Statutul armelor nucleare în cadrul alianțelor militare, în viziunea Iranului, reprezintă o violare a art. I și II NPT; stabilirea unei zone libere de arme nucleare poate fi afectată de garanțiile de securitate ale NWS cu rezerve sau limitate sau de lipsa de voință politică a unui stat nemembru NPT în constituirea unor astfel de zone; modernizarea arsenalelor nucleare este contrară celor convenite NPT; folosirea în scopuri pașnice a energiei nucleare, potrivit art. IV NPT este un drept care nu poate fi violat sub pretextul neproliferării.

În 2012, Mișcarea de Nealinie sublinia lipsa de progrese NWS în eliminarea armelor nucleare;³ în 26 septembrie 2013, în cadrul Adunării Generale a Națiunilor Unite președintele iranian prezintă din partea a 120 de state membre ale Mișcării de Nealinie trei propuneri privind dezarmarea nucleară: negocierea unei convenții privind armele nucleare, declararea zilei de 26 septembrie zi internațională pentru totala eliminare a armelor nucleare și organizarea de către Națiunile Unite a unei conferințe la nivel înalt privind progresele realizate în materia dezarmării nucleare.⁴

În viziunea Iranului, trebuie avute în vedere următoarele date:⁵ se poate vorbi de o reducere a armelor nucleare de la 70.000 de focoase nucleare în anii 80, la în jur de 17.000 la ora actuală; dar trecerea de la statutul operațional la cel inactiv, ignorarea focoaselor non-strategice și nedesfășurate nu înseamnă că sunt dezafectate. Se estimează că din 1945 au fost produse mai mult de 125.000 de focoase nucleare; înlocuirea bombelor atomice cu bombele cu hidrogen a dus la creșterea puterii destructive a armelor nucleare; modernizarea arsenalelor nucleare; se

---

¹ *Non-proliferation in all its aspects*, Working paper submitted by the Islamic Republic of Iran, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.41.

² Paragraph 12 of decision 2 of the 1995 Review and Extension Conference (Principles and objectives for nuclear non-proliferation and disarmament) and paragraph 36 of the Final Document of the 2000 Review Conference.

³ *The Final Document of the 16th Summit of the Non-Aligned Movement*, Tehran, 26-31 August 2012.

⁴ *General Assembly resolutions 68/32 and 69/58* on the follow-up to the 2013 high-level meeting of the Assembly on nuclear disarmament.

⁵ *Nuclear disarmament*, Working paper submitted by the Islamic Republic of Iran, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.42.

estimează că peste 2.200 de focoase nucleare sunt gata de lansare; inițiativele unilaterale asumate de unele NWS în cadrul Programului 13 pași concreți nu au adus progrese tangibile datorită lipsei unui mecanism internațional de verificare; existența ”umbreii nucleare” în cadrul anumitor alianțelor militare și desfășurarea de arme nucleare pe teritoriul NNWS pun la îndoială obiectul și scopul NPT; abrogarea Tratatului privind apărarea împotriva rachetelor balistice¹ și dezvoltarea unui sistem defensiv global de rachete în alte state este provocator și destabilizator; principala provocare pentru dezarmarea nucleară este lipsa de voință politică NWS de a îndeplini obligațiile ce le revin din art. VI NPT, sursă de frustrare pentru NNWS.

Se impune, în viziunea iraniană, stoparea eroziunii credibilității NPT printr-o dezarmarea nucleară sub controlul internațional strict și efectiv.

Poziția statelor nordice² este inclusă în poziția ”Grupului celor zece de la Viena”³ în ceea ce privește neproliferarea, folosirea energiei nucleare în scopuri pașnice, Tratatului privind interzicerea testelor nucleare,⁴ la care prezintă în cadrul RevCon 2015 un set de recomandări structurate astfel, dezarmarea nucleară, respectarea normelor de drept, perspectiva umanitară, dezarmarea efectivă, scăderea gradului de operativitate, reducerea importanței rolului armelor nucleare în doctrinele militare).⁵

În ceea ce privește dezarmarea nucleară, statele nordice reiterează angajamentul fără echivoc al NWS cu ocazia RevCon 2000 și 2010 de a elimina arsenalele nucleare conform art. VI NPT.

Implementarea angajamentelor asumate privind dezarmarea și neproliferarea sunt expresia respectării normelor dreptului internațional, ale dreptului internațional umanitar mai ales că se constată o serie de provocări de securitate care induc creșterea tensiunilor internaționale. În viziunea statelor nordice, urmările catastrofale ale folosirii armelor nucleare sunt o amenințare care preocupă întreaga umanitate responsabilitatea prevenirii acestora incubând tuturor statelor.

Grupul statelor nordice subscriu principiului dezarmării efective și consideră că neîndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul NPT erodează încrederea în acest acord, chiar dacă nu se pronunță pentru o anumită soluție și nici pentru condiționări de orice natură (multilaterale, regionale, bilaterale sau unilaterale).

Constatând cu regret lipsa de progrese a Conferinței pentru dezarmare ”Grupul” se pronunță pentru o implicare a Națiunilor Unite în procesul dezarmării multilaterale.

O atenție specială trebuie acordată prin inserarea reducerilor viitoare a armelor nucleare non-strategice în acorduri, pe baza principiului transparenței ca punct de plecare al măsurilor de

---

¹ The Anti-Ballistic Missile Treaty, called, by the 2000 Review Conference, “a cornerstone of strategic stability and as a basis for further reductions of strategic offensive weapons”.

² Danemarca, Finlanda, Irlanda, Norvegia și Suedia.

³ The Vienna Group of Ten.

⁴ The Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty.

⁵ *Recommendations for consideration by the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Joint working paper submitted by the Nordic countries (Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden), New York, 27 Aprilie - 22 May 2015, NPT/CONF. 2015/WP.15.

creștere a încrederii (alături de scăderea nivelului de operativitate al armelor nucleare, reducerea rolului armelor nucleare în doctrinele strategice).¹

În 12 aprilie 2014, ”Inițiativa pentru Neoproliferare și Dezarmare” (IND) susținută de mai multe state din diferite zone ale lumii,² anunță o platformă comună pentru RevCon 2015³ organizată pe cei trei piloni NPT – dezarmare, neoproliferare și folosirea în scopuri pașnice a energiei nucleare – la care se mai adaugă și alte probleme legate de NPT. În ceea ce privește dezarmarea sunt formulate o serie de recomandări referitoare la: armele nucleare non-strategice, reducerea rolului armelor nucleare, scăderea nivelului de operativitate, transparența informațiilor privitoare la armele nucleare, zonele libere de arme nucleare și garanții de securitate negative, tratatul privind interzicerea testelor nucleare, tratatul privind interzicerea producției de material nuclear pentru armele nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare, educația asupra dezarmării și neoproliferării.

Referitor la cel de-al doilea pilon al revizuirii NPT, se abordează siguranța nucleară pentru NWS, protocolul adițional IAEA, controlul exporturilor nucleare. În legătură cu cel de-al treilea pilon se fac recomandări în privința securității nucleare.

Alături de cei trei piloni sunt înaintate recomandări referitoare la: dosarul Coreea de Nord, dosarul iranian, Orientul Mijlociu - zona liberă de arme de distrugere în masă, impactul umanitar al armelor nucleare, retragerea din cadrul NPT.

IND recomandă în conformitate cu acțiunile convenite⁴ reducerea armelor nucleare, inclusiv al celor non-strategice și cele din depozite obligație ce incumbă tuturor statelor posesoare de arme nucleare⁵ concomitent cu deschiderea de negocieri multilaterale pentru dezarmarea nucleară. O atenție specială trebuie acordată în cadrul procesului de dezarmare eliminării armelor nucleare non-strategice, desfășurării operative a acestora și un grad mai mare de transparență a statutului angajamentelor luate de Rusia și SUA.⁶

În ceea ce privește rolul armelor nucleare, IND recomandă un rol mai scăzut acordat acestora în cadrul strategiilor de securitate și doctrinelor militare, să se reitereze că nu vor folosi primele arme nucleare împotriva NNWS părți semnatare ale NPT conform obligației de ”garanție de securitate nucleară negativă” asumate de NWS în cadrul NPT.⁷

---

¹ *Recommendations for consideration by the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Joint working paper submitted by the Nordic countries (Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden), New York, 27 Aprilie - 22 May 2015, NPT/CONF. 2015/WP.15.

² Australia, Canada, Chile, Germania, Japonia, Mexic, Olanda, Nigeria, Philippines, Polonia, Turcia și Emiratele Arabe Unite.

³ *Recommendations for consideration by the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Joint working paper submitted by the members of the Non-Proliferation and Disarmament Initiative (Australia, Canada, Chile, Germany, Japan, Mexico, Netherlands, Nigeria, Philippines, Poland, Turkey and the United Arab Emirates), 27 Aprilie - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.16.

⁴ *The action 3 of the action plan adopted by the 2010 Review Conference.*

⁵ Conform article VI of the Non-Proliferation Treaty.

⁶ *The 1991 and 1992 Presidential nuclear initiatives between the Russian Federation and the United States.*

⁷ What are termed “negative security assurances.”

Este de dorit încheierea de acorduri internaționale care să asigure NNWS împotriva amenințării cu folosirea sau întrebuințarea armelor nucleare. Scăderea nivelului de operativitate al arsenalului nuclear este modalitate de reducere a riscului de folosire accidentală a armelor nucleare. În continuare acestei măsuri, respectarea principiilor transparenței, verificării și ireversibilității și utilizarea formatului de raport anual privind activitățile de dezarmare.¹

IND susține crearea de zone libere de arme nucleare pe bază de tratate internaționale față de care NWS să nu aibă ridice rezerve sau interpretări care să afecte scopul sau conținutul acestora.

În materia interzicerii testelor nucleare, cele opt state din Anexa 2 a Tratatului privind interzicerea testelor nucleare² nu trebuie să aștepte ca alte state să ratifice înainte lor ci să ratifice, acțiune care trebuie să fie însușită și de NWS simultan cu menținerea moratoriului asupra testelor nucleare.³

Chiar dacă acest tratat nu este în vigoare, se impune să fie operațional Sistemul Internațional de Monitorizare pentru monitorizarea sistemică globală necesară a încetării testelor nucleare.⁴ Se recomandă începerea negocierilor, în formatul Conferinței pentru dezarmare pentru interzicerea producerii de material pentru armele nucleare și alte dispozitive explozive nucleare în baza mandatului Shannon.

Respectarea standardelor internaționale de siguranță la instalațiile nucleare cu scopuri pașnice⁵ de către NWS prin acordarea unei atenții speciale identificării materialului nuclear ”în exces” utilizabil pentru producerea de arme nucleare și supunerea unei proceduri de verificare IAEA ca acest ”în exces” să nu fie mutat din locația în care a fost identificat și nici să fie utilizat în producerea de arme nucleare.⁶

În ceea ce privește securitatea nucleară,⁷ IND solicită misiuni periodice de consiliere IAEA,⁸ asigurarea unei unei protecții fizice a instalațiilor nucleare civile și non-civile conformă

---

¹ Rapoartele anuale ale NWS fără a aduce prejudicii securității naționale pot include informații referitoare la: (i) The number, type (strategic or non-strategic) and status (deployed or non-deployed) of nuclear warheads; (ii) The number and, if possible, the type of delivery vehicles; (iii) The number and type of weapons and delivery systems dismantled and reduced as part of nuclear disarmament efforts; (iv) The amount of fissile material produced for military purposes; (v) The measures taken to diminish the role and significance of nuclear weapons in military and security concepts, doctrines and policies. *Vezi Recommendations for consideration by the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Joint working paper submitted by the members of the Non-Proliferation and Disarmament Initiative (Australia, Canada, Chile, Germany, Japan, Mexico, Netherlands, Nigeria, Philippines, Poland, Turkey and the United Arab Emirates), 27 Aprilie - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.16.

² *The Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty*.

³ *The action 10 of the action plan adopted by the 2010 Review Conference*.

⁴ The International Monitoring System.

⁵ *The safeguards agreement (INFCIRC/153), The Model Protocol Additional to the Agreement(s) between State(s) and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards (INFCIRC/540)*.

⁶ *The action 21 of the action plan adopted by the 2010 Review Conference și the Nuclear Suppliers Group and Zangger Committee*.

⁷ *IAEA Nuclear Security Series document No. 20*.

⁸ *The International Physical Protection Advisory Service*.

standardelor internaționale,¹ aderarea la convențiile împotriva terorismului nuclear,² ratificarea standardelor de protecție.³

După aproape 70 de ani de nefolosire a armei nucleare, eventualul impact catastrofic al întrebuințării armelor nucleare obligă IND să considere că singura cale de urmat este universalizarea neproliferării.

Transparența unul din principiile dezarmării (alături de verificabilitatea și ireversibilitatea) aplicată acțiunilor 5 și 21, în viziunea IND 2014, obligă NWS să remită rapoarte anuale după un format standard în prealabil negociat. Pentru NNWS, IND în baza acțiunii 20 un proiect de format standard de raportare, respectiv sunt sugerate teme care să fie incluse în fiecare plan de acțiune, solicitând ca acest proiect să fie folosit curent până la următoarea RevCon 2020 dar îmbunătățit calitativ și cantitativ.⁴

Acțiunea 20 din Planul de acțiune al RevCon 2010 solicită trimiterea de rapoarte în mod regulat potrivit prevederilor convenite în RevCon 1995, 2000 și 2010.⁵

Proiectul de format de raportare este organizat pe cele trei coșuri de probleme: dezarmare (tipuri de acțiuni 1-22), neproliferare (23-46) și folosirea în scopuri pașnice a energiei nucleare (47-64), incluzând la fiecare tip de acțiune exemple de informații care ar putea fi furnizate, dacă este cazul.

În 2007, un grup de state intitulat „De-alerting Group”⁶ promovează scăderea gradului de alertă al arsenalului militar, estimându-se că cele 1.800 de focoase nucleare operative în orice moment sunt un grav risc.⁷

Angajamentele unilaterale ale NWS de a nu amenința cu folosirea sau a nu folosi armele nucleare împotriva NNWS sunt considerate din perspectivă iraniană foarte limitate, condiționale

---

¹ IAEA Nuclear Security Series document No. 13.

² *The International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism.*

³ *Convention on the Physical Protection of Nuclear Material, Amendment to the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material.*

⁴ *Transparency by non-nuclear-weapon States parties*, Joint working paper submitted by the members of the Non-Proliferation and Disarmament Initiative (Australia, Canada, Chile, Germany, Japan, Mexico, Netherlands, Nigeria, Philippines, Poland, Turkey and the United Arab Emirates), 27 Aprilie - 22 May 2015, NPT/CONF. 2015/WP.17.

⁵ *The 13 practical steps for systematic and progressive efforts to implement article VI of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons agreed at the 2000 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons.* See to the 2010 action plan, action 20 states that States parties to the Non-Proliferation Treaty “should submit regular reports, within the framework of the strengthened review process for the Treaty, on the implementation of the present action plan, as well as of article VI, paragraph 4 (c), of the 1995 decision entitled ‘Principles and objectives for nuclear non-proliferation and disarmament’, and the practical steps agreed to in the Final Document of the 2000 Review Conference, and recalling the advisory opinion of the International Court of Justice of 8 July 1996”.

⁶ De-alerting Group - Chile, Malaysia, Noua Zeelanda, Nigeria, Suedia și Elveția. Vezi *Taking action on de-alerting at the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Working paper submitted by Chile, Malaysia, New Zealand, Nigeria, Sweden and Switzerland (the De-alerting Group), New York, 27 April- 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.21.

⁷ Riscuri pot datorate de origine tehnică, eroare de operare umană, eroare de interpretare de execuție de atac nuclear. Vezi NPT/CONF.2015/PCIII/ WP.24.

și insuficiente oferind spațiu pentru a fi folosite sub umbrela unor formulări de genul ”apărarea intereselor vitale” ale unui NWS sau ale ”aliaților și partenerilor săi.” Nici garanțiile de securitate negative acordate zonelor libere de arme nucleare, deoarece unul sau mai multe NWS nu au semnat protocol respectivei zone; chiar dacă recunosc statutului respectivei zone, prin clauzele adiționale nu se asigură ”garanții negative de securitate necondiționate și irevocabile”; existența unor impedimente legate de statutul de membru NPT în cazul Orientului Mijlociu.¹

NAM formulează o serie de recomandări pentru RevCon 2015, organizate astfel: principiile și obiective (8 recomandări), dezarmare nucleară (9-29), testele nucleare (30-39), garanțiile de securitate negative (40-46), zonele libere de arme nucleare (47-51), măsurile de siguranță nucleară și verificarea (52-64), folosirea în scopuri pașnice a energiei nucleare (65-83).²

Zonele libere de arme nucleare

În baza NPT, orice grup de state poate încheia acorduri regionale privind absența armelor nucleare din respectivele teritorii - Tlatelolco,³ Rarotonga,⁴ Bangkok,⁵ Pelindaba⁶ și Semipalatinsk⁷; stabilirea unei zone libere de arme nucleare nu se substituie dezarmării nucleare sau neproliferării. Este totuși important în viziunea NAM ca NWS în conformitate cu prevederile art. VII al NPT să ratifice protocoalele tratatelor Pelindaba, Rarotonga, Semipalatinsk and Bangkok.

În viziunea NAM, stabilirea unei zone libere de arme nucleare este un pas pozitiv pentru dezarmarea nucleară globală și neproliferare putând fi însoțită de garanții de securitate legate de amenințarea cu folosirea armelor nucleare împotriva NNWS din partea NWS.

Se solicită retragerea oricăror rezerve sau declarații unilaterale interpretative care să afecteze substanța acordurile FZNW iar NWS să își respecte obligațiile de a atinge obiectivele acordurilor de acest gen.⁸

În 1967, se încheie Tratatul de la Tlatelolco privind zona liberă de arme nucleare în America Latină și Caraibe, model care va inspira și proiectele de acest gen în alte zone; totodată, se nasc conceptele de interzicere a armelor nucleare, dezarmare și neproliferare.¹

---

¹ *Security assurances against the use or threat of use of nuclear weapons*, Working paper submitted by the Islamic Republic of Iran, New York, 27 April- 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.22.

² *Substantive recommendations for incorporation into the final document of the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.24.

³ Treaty for the Prohibition of Nuclear Weapons in Latin America and the Caribbean.

⁴ South Pacific Nuclear Free Zone Treaty.

⁵ Treaty on the South-East Asia Nuclear-Weapon-Free Zone.

⁶ African Nuclear-Weapon-Free Zone Treaty.

⁷ Treaty on a Nuclear-Weapon-Free Zone in Central Asia.

⁸ În acest sens, se solicită NWS să respecte integritatea Tratatului Tlatelolco (Treaty of Tlatelolco) prin revederea declarațiilor NWS față de Protocoalele Adiționale 1 și 2 privitoare la retragerea sau modificarea acordului. Vezi *Nuclear-weapon-free zones Working paper submitted by the members of the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, NPT/CONF.2015/WP.4.

Agencia pentru interzicerea armelor nucleare în America Latină și Caraibe² face o serie de propuneri, printre care: uzul de arme nucleare să fie considerată ”crimă împotriva umanității”, începerea de negocieri pentru adoptarea unui instrument legal și universal pentru interzicerea armelor nucleare; încetarea îmbunătățirii calitative a armelor nucleare; adoptarea unui instrument legal și universal privind garanțiile de securitate negative; zonele libere de arme nucleare sunt cea mai mare realizare în domeniul neproliferării și dezarmării nucleare, trebuie să fie respectate de toate statele fără rezerve sau limitări; desfășurarea unei conferințe internaționale pentru crearea unei zone libere de arme nucleare și alte arme de distrugere în masă în Orientul Mijlociu; Comisia pentru dezarmare a Națiunilor Unite și Conferința pentru dezarmare nu au înregistrat nici un progres în realizarea mandatelor lor vreme de mai mult de un deceniu.

În 21 martie 2009, intră în vigoare Zona liberă de arme nucleare în Asia Centrală conformă art. VII NPT³ cu asumarea obligației de a respecta standardele de siguranță IAEA⁴ recunoscut prin adoptarea de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite a rezoluției 69/36 și acordarea garanțiilor de securitate negativă.⁵

Începând din 1995, rapoartele Comitetului principal III în cadrul RevCon 1995, 2000 și 2010 subliniază consecințele exploatării zăcămintelor de uranium, producției și testelor nucleare asupra mediului înconjurător în Asia Centrală,⁶ recomandând acordarea de asistență pentru curățirea spațiilor contaminate radioactiv.⁷

Instituționalizarea în viitorul apropiat a statutului Mongoliei de teritoriu liber de arme nucleare⁸ este salută de NAM propunându-se stabilirea de noi FZNW în regiunile în care nu există conform deciziilor Națiunilor Unite.¹

---

¹ *Recommendations for consideration by the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Working paper submitted by the States Parties to the Treaty for the Prohibition of Nuclear Weapons in Latin America and the Caribbean (Treaty of Tlatelolco), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.40.

² The Agency for the Prohibition of Nuclear Weapons in Latin America and the Caribbean (OPANAL). Vezi Document NPT/CONF.2015/5.

³ The Treaty on a Nuclear-Weapon-Free Zone in Central Asia, Semipalatinsk, 8 September 2006. Vezi *Nuclear-Weapon-Free Zone in Central Asia*, Working paper submitted by the Kyrgyz Republic on behalf of the Republic of Kazakhstan, the Kyrgyz Republic, the Republic of Tajikistan, Turkmenistan and the Republic of Uzbekistan, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.25.

⁴ INFCIRC/153 (Corrected) și INFCIRC/540 (Corrected). Se angajează totodată să implementeze și prevederile Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty.

⁵ *The Protocol on Negative Security Assurances to the Treaty on Nuclear Weapon Free Zone in Central Asia by the nuclear weapon states in New York on 6 May 2014*.

⁶ *Environmental consequences of uranium mining*, Working paper submitted by the Kyrgyz Republic on behalf of the Republic of Kazakhstan, the Kyrgyz Republic, the Republic of Tajikistan, Turkmenistan and the Republic the Uzbekistan, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.26.

⁷ Vezi și The United Nations General Assembly resolution “*The Role of the International Community in Averting the Radiation Threat in Central Asia*” on 20 December 2013.

⁸ Vezi *The Third Conference of States Parties and Signatories of Treaties that Establish Nuclear-Weapon-Free Zones and Mongolia*, New York on 7 May 2014. Vezi și *Protocol to the Treaty on a Nuclear-Weapon-Free Zone in*

Statutul Mongoliei de zonă liberă de arme nucleare este rezultatul negocierilor între Mongolia și P-5 pe baza NPT, statut respectat de mai multe organizații internaționale reprezintă o contribuție la procesul de neproliferare.²

Orientul Mijlociu - zona liberă de arme nucleare

În 1974, Adunarea Generală a Națiunilor Unite votează o rezoluție pentru o zonă liberă de arme nucleare în Orientul Mijlociu – MEZFNW;³ în 1995, o rezoluție NPT stabilește o zonă liberă de arme nucleare și alte arme de distrugere în masă în Orientul Mijlociu;⁴ în 2010, Planul de acțiune RevCon 2010 stabilește organizarea unei conferințe în 2012 pe acest subiect desemnând ca facilitator pe Jaakko Laajava, care este amânată.

Statele arabe solicită Israelului să ratifice NPT din poziția NNWS iar Secretarului General al Națiunilor Unite (UNSG)⁵ să convoace o conferință pentru încheierea unui tratat această temă.⁶ În acest sens este invitat să desfășoare următoarele demersuri: UNSG să invite statele să participe la conferință; înafara participanților din regiune (statele arabe, Israel, Iran), ceilalți participanți (NWS, IAEA, Liga Statelor Arabe) cu statut de observatori; punctual de plecare este rezoluția RevCon 1995; conferința stabilește două working group: primul pentru stabilirea scopului, demarcarea geografică a zonei, prohibiții, măsuri interimare; al doilea grup pentru măsurile de verificare și mecanismele de implementare; conferința se va reuni anual; UNSG va urmări semnarea tratatului și va raporta la RevCon progresele înregistrate; NWS va sprijini conferința; UNSG va asigura finanțarea conferinței.⁷

IND sprijină crearea unei zone libere de arme de distrugere în masă în Orientul Mijlociu prin organizarea unei conferințe internaționale, sprijinind activitatea echipei ONU conduse de facilitator Jaakko Laajava.

RevCon 2015 reiterează sprijinul pentru Rezoluția din 1995 privind Orientul Mijlociu,⁸ pentru scopurile și obiectivele conferințelor din 2000 și 2010¹ precum și pentru declararea caracterului universal al NPT.

Central Asia by the nuclear-weapon States in New York on 6 May 2014 and the subsequent ratification of the Protocol by France and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

¹ *The Final Document of the first special session of the General Assembly devoted to disarmament and the principles and guidelines adopted by the United Nations Disarmament Commission at its 1999 substantive session.*

² *Mongolia's nuclear-weapon-free status*, Working paper submitted by Mongolia, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.54.

³ Middle East Zone Free of Nuclear Weapons – MEZFNW.

⁴ Middle East Zone Free of Nuclear Weapons and all other Weapons of Mass Destruction – MEZFNWWMD.

⁵ United Nations Secretary General – UNSG.

⁶ a Middle East Zone Free of Nuclear Weapons and all Other Weapons of Mass Destruction, (hereinafter "The Middle East NW & WMD Free Zone Conference").

⁷ *Implementation of the 1995 resolution and 2010 outcome on the Middle East*, Working paper submitted by Bahrain on behalf of the Arab Group, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF. 2015/WP.33.

⁸ A Middle East zone free of nuclear weapons as well as other weapons of mass destruction. Se constată cu regret că nu s-a organizat o conferință pe tematica Orientului Mijlociu, așa cum fusese stabilit. În ciuda eforturilor facilitatorului, Ambassador Jaakko Laajava of Finland, dar și a unor întâlniri neoficiale. *Regional issues, including*

În vederea organizării unei conferințe pentru o zonă liberă de arme nucleare și altor arme de distrugere în masă² în Orientul Mijlociu prin stabilirea mai multor activități de organizare care să asigure participarea statelor din regiune și a unor invitați cu statut de observatori.³ Secretarul General al Națiunilor Unite este desemnat ca împreună cu statele din regiune să pregătească prin consens agenda acestei conferințe și a documentului final și beneficiind de sprijinul mai multor organizații internaționale.⁴ S-a stabilit ca să fie informat periodic Comitetul Preparatoriu al RevCon 2020 iar Secretariatul Națiunilor Unite să primească rapoarte privind acțiunile luate pentru implementarea Rezoluției din 1995.

RevCon solicită Coreei de Nord să renunțe la testele nucleare, la edificarea forțelor sale nucleare deoarece nu i se recunoaște statutul de stat deținător de arme nucleare (NWS) și să întoarcă la formatul NPT și la standardele de siguranță nucleară IAEA. De asemenea, se solicită Coreei de Nord să respecte obligațiile ce îi revin din rezoluțiile Consiliului de Securitate și ale declarației comune a discuțiilor celor șase.⁵

În 2010, sarcina organizării unei conferințe privind Orientul Mijlociu – zonă liberă de arme nucleare și de distrugere în masă revenea SRS⁶ și co-sponsorilor Rusia, Marea Britanie și SUA.⁷

În 2011, Finlanda este guvernul gazdă și Ambasadorul Jaakko Laajava facilitator; acesta desfășoară consultări cu IAEA, OPCWB⁸ și TWCISU,⁹ vizite în regiune.¹⁰

În 2012, în ciuda eforturilor depuse de facilitator nu se poate stabili agenda necesară organizării conferinței, modalitățile și rezultate scontate.

În 2013, în Glion, Elveția au loc cinci întâlniri neoficiale privind documentele agendei de lucru, modalități, rezultate scontate; se înregistrează anumite dezacorduri asupra unor elemente

---

with respect to the Middle East and implementation of the 1995 Middle East resolution, New York, 27 April-22 May 2015.

¹ *2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, 20 May 2015.

² Zone free of nuclear and all other weapons of mass destruction - ZFNW.

³ In addition to States of the region (defined as members of the League of Arab States, the Islamic Republic of Iran and Israel), the nuclear-weapon States, the International Atomic Energy Agency (IAEA), the Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW), the Preparatory Commission of the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization (CTBTO), the Biological Weapons Convention Implementation Support Unit (BWC-ISU) and the League of Arab States will be invited to attend the Conference as observers.

⁴ The European Union, IAEA, OPCW, CTBTO and BWC-ISU.

⁵ *The 2005 Joint Statement of the Six-Party Talks*.

⁶ *The Final Document of the 2010 NPT Review Conference*, NPT/CONF.2010/50.

⁷ *The 1995 Resolution on the Middle East*.

⁸ The Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons and the Biological (OPCW).

⁹ The Toxin Weapons Convention Implementation Support Unit (TWCISU).

¹⁰ *Middle East Nuclear and Weapons of Mass Destruction Free Zone: progress towards the convening of a Conference attended by all States of the Middle East*, Working Paper on behalf of the co-convening states of a Conference on the establishment of a Middle East zone free of nuclear weapons and all other weapons of mass destruction (Russia, UK and US), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.48.

ale agendei de lucru dar și progrese semnificative. Se stabilește că deciziile conferinței vor fi luate prin consens.

Constituirea unei zone libere de arme nucleare și de distrugere în masă în Orientul Mijlociu este susținută de NAM subliniind importanța statutului de membru NPT de către Israel,¹ a organizării unei conferințe pe această temă. Se propune în baza unei responsabilități colective, stabilirea unui grup subsidiar Comitetului principal II pentru evaluarea implementarea documentelor pe tema Orientului Mijlociu.² Se propun o serie de elemente a fi realizate în vederea conferinței.

În viziunea Rusiei, SRSG este însărcinat să lanseze un proces continuu de negocieri discrete cu Liga statelor arabe, Israel și Iran astfel ca să organizeze atât întâlniri preparatorii pentru stabilirea agendei și documentelor finale dar și conferința pentru Orientul Mijlociu nu mai târziu de 1 martie 2016,³ dacă până la 1 ianuarie 2016 nu este realizat consensul. Ca observatori pot fi invitați: cele cinci state nucleare, IAEA, OPCWBWCIU,⁴ Liga statelor arabe.

SRSG urmează să informeze periodic sesiunile preparatorii al RevCon 2020 despre progresele înregistrate.

Bibliografie:

1. *2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, 20 May 2015.
2. *Article VI of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Working paper submitted by New Zealand on behalf of the New Agenda Coalition (Brazil, Egypt, Ireland, Mexico, New Zealand and South Africa), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.9.
3. *Capacity Building Initiative (CBI) - An informal group to support capacity building networking, in the frame of the IAEA*, Working paper submitted by France and Romania, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.35.
4. *Conference on the Establishment of a Middle East Zone Free of Nuclear Weapons and all other Weapons of Mass Destruction*, Working paper submitted by the Russian Federation, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.57.

---

¹ *Regional issues: Middle East*, Working paper presented by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.49. Vezi și NPT/CONF.2010/PC.I/19.

² The 1995 Review and Extension Conference, the Final Document of the 2000 Review Conference, the conclusions and recommendations for follow-on actions of the 2010 Review Conference of the Treaty.

³ *Conference on the Establishment of a Middle East Zone Free of Nuclear Weapons and all other Weapons of Mass Destruction*, Working paper submitted by the Russian Federation, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.57.

⁴ the Organization on the Prohibition of Chemical Weapons and the Biological Weapons Convention Implementation Unit – OPCWBWCIU.

5. *Environmental consequences of uranium mining*, Working paper submitted by the Kyrgyz Republic on behalf of the Republic of Kazakhstan, the Kyrgyz Republic, the Republic of Tajikistan, Turkmenistan and the Republic of Uzbekistan, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.26.
6. *EU safeguards contribution to the global nuclear non-proliferation regime - Safeguards implementation in the European Union*, Working paper submitted by the European Union, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/ CONF.2015/WP.55.
7. *EU support for the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty and its verification regime*, Working Paper by the European Union, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.50.
8. *Implementation of the 1995 resolution and 2010 outcome on the Middle East*, Working paper submitted by Bahrain on behalf of the Arab Group, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015 /WP.33.
9. *Implementing the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons: Disarmament*, Working paper submitted by the United States of America, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/ CONF.2015/WP.44.
10. *Implementing the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons: Non-proliferation and regional security*, Working paper submitted by the United States of America, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.45.
11. *Implementing the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons: Peaceful uses of nuclear energy*, Working paper submitted by the United States of America, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.46.
12. Lewis Patricia and others, *Too Close for Comfort: Cases of Near Nuclear Use and Options for Policy* (London, Royal Institute of International Affairs, 2014).
13. *Middle East Nuclear and Weapons of Mass Destruction Free Zone: progress towards the convening of a Conference attended by all States of the Middle East*, Working Paper on behalf of the co-convening states of a Conference on the establishment of a Middle East zone free of nuclear weapons and all other weapons of mass destruction (Russia, UK and US), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.48.
14. *Mongolia's nuclear-weapon-free status*, Working paper submitted by Mongolia, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.54.
15. *Non-proliferation in all its aspects*, Working paper submitted by the Islamic Republic of Iran, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.41.
16. *Nuclear disarmament*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/ CONF.2015/WP.13.
17. *Nuclear Disarmament*, Working paper submitted by Egypt, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.39.
18. *Nuclear disarmament*, Working paper submitted by the Islamic Republic of Iran, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/ CONF.2015/WP.42.

19. *Nuclear Non-Proliferation*, Working paper submitted by Egypt, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF. 2015/WP.37.
20. *Nuclear-weapon-free zones*, Working paper submitted by the members of the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, NPT/CONF.2015/WP.4.
21. *Nuclear-Weapon-Free Zone in Central Asia*, Working paper submitted by the Kyrgyz Republic on behalf of the Republic of Kazakhstan, the Kyrgyz Republic, the Republic of Tajikistan, Turkmenistan and the Republic of Uzbekistan, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015 /WP.25.
22. *Recommendations for consideration by the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Joint working paper submitted by the Nordic countries (Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.15.
23. *Recommendations for consideration by the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Joint working paper submitted by the members of the Non-Proliferation and Disarmament Initiative (Australia, Canada, Chile, Germany, Japan, Mexico, Netherlands, Nigeria, Philippines, Poland, Turkey and the United Arab Emirates), 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.16.
24. *Recommendations for consideration by the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Working paper submitted by the States Parties to the Treaty for the Prohibition of Nuclear Weapons in Latin America and the Caribbean (Treaty of Tlatelolco), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/ CONF.2015/WP.40.
25. *Regional issues, including with respect to the Middle East and implementation of the 1995 Middle East resolution*, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/ CONF.2015/MC.II/WP.2.
26. *Regional issues: Middle East*, Working paper presented by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/ CONF.2015/WP.49.
27. *Taking action on de-alerting at the 2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Working paper submitted by Chile, Malaysia, New Zealand, Nigeria, Sweden and Switzerland (the De-alerting Group), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015 /WP.21.
28. *Taking forward nuclear disarmament*, Working paper submitted by New Zealand on behalf of the New Agenda Coalition (Brazil, Egypt, Ireland, Mexico, New Zealand and South Africa), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/ WP.8.
29. *The EU's promotion of the highest levels of nuclear safety – The revised nuclear safety directive*, Working Paper by the European Union, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.56.
30. *The Final Document of the 16th Summit of the Non-Aligned Movement, Tehran, 26 -31 August 2012.*
31. *The Model Protocol Additional to the Agreement(s) between State(s) and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards (INFCIRC/540).*

32. *The United Kingdom – Norway Initiative: Further Research into the Verification of Nuclear Warhead Dismantlement*, Working Paper submitted by the Kingdom of Norway and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.31.

33. *Transparency by non-nuclear-weapon States parties*, Joint working paper submitted by the members of the Non-Proliferation and Disarmament Initiative (Australia, Canada, Chile, Germany, Japan, Mexico, Netherlands, Nigeria, Philippines, Poland, Turkey and the United Arab Emirates), 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.17.

34. *Transparency, Reporting and Strengthening the Review Process*, Working paper submitted by Japan, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/ CONF.2015/WP.32.

35. Schlosser Eric, *Command and Control: Nuclear Weapons, the Damascus Accident, and the Illusion of Safety*, New York, Penguin, 2013.

36. *Security assurances against the use or threat of use of nuclear weapons*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. NPT/CONF.2015/WP.2.

Security assurances against the use or threat of use of nuclear weapons, Working paper submitted by the Islamic Republic of Iran, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.22.